

[Schmidt.]

sende Forstaaelse for Nødvendigheden af at staa sammen — uanset den nationale Forskel, der er mellem de to Befolkningsdele — om Varetagelsen af de fælles Interesser i fælles Kærlighed til deres Hjemland Nordslesvig. Jeg mener, at alt, hvad der er sket i den Retning, og alt, hvad der kan spores i den Retning, er vigtigere, end hvad der blev talt i Kiel, eller end de gode Ord, der blev talt af en Mand som Professor Rade fra Nordslesvig, en Mand, som jeg for Resten anerkender og respekterer som en Mand, der vil, hvad Ret er.

Det kommer altid an paa at tage fat dér, hvor Grnidningerne er stærkest, og det er netop i Grænseområdet. Her er det, at jeg ser saaledes paa Sagen, at er der noget igang, der jævner — ikke det nationale, det er paa sin Plads og skal beholde sin Plads —, men jævner Modsætningerne, hvad jeg ogsaa talte om i min Ordførertale, er det Forholdet i det hele mellem den danske og den tyske Kultur. Det er ikke indskrænket til den Berøring, disse to Folk har i Grænseområdet i Nordslesvig, men det er noget, der gaar lige fra Folk til Folk. Jeg kan godt sætte mig ind i, at der var en Tid for omtrent 150 Aar siden, hvor det danske Folk mente at maatte værgе sig mod tysk Kultur. Der var vel den Gang Fare for, at man kunde tabe sig selv, og saa kom det saaledes, at det blev Grundtvig især, der bragte det danske Folk til den stolte Bevidsthedsfølelse af deres egen Værd. Det kan man som tysk Mand se paa som noget stort og smukt i det danske Folks Tilværelse og yde sin fulde Anerkendelse, saaledes som jeg har gjort.

Nu har det ikke været saaledes, at Forbindelsen mellem de to Kulturer hørte fuldstændig op, der har altid været en Forbindelse imellem dem, og der vil vedblive at være det. Jeg kan se det som et meget værdigt og godt Udtryk for den Værdi, en saadan Berøring har, hvad jeg en Gang hørte Professor Vilhelm Andersen sige, da han talte om Goethe og til Slut sagde: Det, der virkelig er af Værdi i en saadan Berøring af de to Kulturer, er, hvad man kan tage af den anden Kultur og smelte om i sine egne nationale Former. Det holder jeg for absolut værdigt og rigtigt; der er jo altid meget fælles hos to beslægtede Folk som det tyske og det danske. Selvfølgelig maa jeg anerkende, hvad det ærede Medlem særlig fremhævede, at Kampen paa det nationale Omraade er stærkt medvirkende til den Stilling, som de to Folk har overfor hinanden, og man

kan jo forstaa, at naar der er stærk Kamp, virker det afkølede paa Forbindelsen. Jeg maa dog her maaske henvise til, at Kampen ikke har haft den samme Virkning paa de to Folkefærd, men at der hos det tyske Folk i Aartier, ja, man kan vist sige i gennem et Aarhundrede, kan spores en stigende Interesse for Nordens Kultur, ogsaa for dansk Kultur. Man maa gerne tage det som en Kompliment fra min Side, det er nu en Kendsgerning. Omvendt mener jeg fra den danske Befolknings Side at kunne spore en Linie til stadig stærkere Isolering fra Tyskland, og den fandt sit Højdepunkt, da under Verdenskrigen store Dele af det danske Folk tog Del i den Hads- og Foragtscampagne, man den Gang førte mod det tyske Folk. Nu er det selvfølgelig det danske Folks egen Sag, hvorledes det vil stille sig ogsaa paa det kulturelle Omraade, men der var maaske Grund for mig til at spørge, om man mener, det er klogt at blive ved i en saadan Isoleringlinie, som jeg mener der er. Selvfølgelig har jeg nok bemærket, at efter Krigen ser man lidt mere nøgtern paa hele dette Forhold; man billiger ikke alt, hvad der er sagt, og den Stilling, som store Dele af Folket tog under Krigen, og man begynder ogsaa at knytte Forbindelse med tyske Kunstnere og Videnskabsmænd. Men naar man ser lidt dybere, føler man jo tydeligt nok, at det kun er en svag Begyndelse til det, der vil være det naturlige. For mig staar det nu fuldkommen klart, at en af de største Hindringer for, at dette Forhold falder i det naturlige Leje, netop er Fredsslutningen, som jo viste om ikke Foragt, saa i det mindste Ringeagt for Tyskland, idet man roligt gik Tyskland forbi. Jeg personlig har ofte sagt og benytter denne Lejlighed til at sige det igen, at jeg er overbevist om, at der maa raades Bod paa dette, og det er ikke mærkeligt, naar man mener, at det maaske lettest sker ved at forbinde dette Spørgsmaal med andre Ting, der kunde være Hindringer, og jeg nævnte ogsaa det økonomiske Omraade. Der vil være en hel Del Spørgsmaal, der maa tages op til Forhandling, naar alt skal komme i det rigtige Leje igen. Det kan godt være, at Tiden ikke er moden til det endnu, men jeg er overbevist om, at den bliver moden til det. Men jeg har tillige sagt, at Nordslesvig har nu ikke netop Lyst til at gaa til Grunde, inden noget saadant sker. Og naar det ærede Medlem mente, at man slet ikke var saa klar over, om et bedre økonomisk Samarbejde med Tyskland kunde gavne saa